

ΑΝΑΔΑΣΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗ (Ιούλιος 2007)

Συγγραφέας: ΡΟΔΗ ΚΡΑΤΣΑ

Το πρόσφατο κύμα πυρκαϊών επανέφερε στην επικαιρότητα, με τον πιο έντονο ως σήμερα τρόπο, το αίτημα της προστασίας των δασών και της δασικής πολιτικής. Ιδιαίτερα η καταστροφή στην Πάρνηθα ανέδειξε την ανεκτίμητη αξία που έχει το αστικό και το περιαστικό πράσινο για την ποιότητα ζωής των κατοίκων.

Η απώλεια δεκάδων χιλιάδων στρεμμάτων υψηλού περιαστικού πρασίνου του αναντικατάστατου δρυμού της Πάρνηθας, αυτού του μοναδικού ρυθμιστή του αττικού μικροκλίματος, θα επιδεινώσει τις ήδη επιβαρυνμένες συνθήκες ζωής των κατοίκων της πρωτεύουσας, στους οποίους, ως μην ξεχνάμε, αντιστοιχούν μόλις 3,5 τετραγωνικά μέτρα πρασίνου έναντι των 25 που είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος. Σε μια Αττική όπου ο οικοδομημένος αστικός χώρος τείνει πια να κατάλαβει το μεγαλύτερο μέρος της είναι σημαντικό να αντιληφθούμε την ιδιαίτερη σημασία που έχει το εναπομένον πράσινο για τη ζωή των κατοίκων του Λεκανοπεδίου, ήτοι του 1/3 περίπου του πληθυσμού της Ελλάδας. Είναι πια επείγουσα ανάγκη η αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδιασμού στην πρωτεύουσα με πρωταρχικό κριτήριο την προστασία αλλά και την αύξηση του υπάρχοντος πρασίνου και την ουσιαστική αποκατάσταση των καμένων εκτάσεων.

Ανησυχητικό είναι ότι η χώρα μας υστερεί σε απόλυτους αριθμούς στην αναδάσωση σε σχέση με τα άλλα μεσογειακά ευρωπαϊκά κράτη και ότι κατά την τελευταία δεκαετία το έργο της αναδάσωσης έχει ατονήσει. Στόχος μας πρέπει να είναι μια πραγματική και υπεύθυνη αναδάσωση με σκοπό την αποκατάσταση του αρχικού δασικού οικοσυστήματος και όχι μια μαζική αναδάσωση για επικοινωνιακούς λόγους, όπως δυστυχώς πολλές φορές έγινε, με έλλειψη γνώσης και σεβασμού στις πραγματικές δυνατότητες του καμένου δάσους να αναγεννηθεί. Οι ειδικοί επιστήμονες μας επισημαίνουν ότι οι πυρκαϊές είναι μια λειτουργία στον κύκλο ζωής των μεσογειακών οικοσυστημάτων.

Τα καμένα δάση μπορούν να αναγεννηθούν, όπως κάνουν άλλωστε επί εκατομμύρια χρόνια, αρκεί να τα αντιμετωπίσουμε από την επομένη μιας πυρκαϊάς ως δάση εν τη γενέσει και όχι ως οικόπεδα προς εκμετάλλευση. Υπό αυτή την έννοια, πιο

σημαντική από την αναδάσωση είναι η προστασία των καμένων δασικών εκτάσεων από την ιδιωτική αυθαιρεσία και ως εκ τούτου αποτελεί επιτακτική ανάγκη η ολοκλήρωση του κτηματολογίου και των δασικών χαρτών.

Οι κλιματικές αλλαγές καθιστούν επιτακτικότερες αυτές τις ανάγκες. Η Νότια Ευρώπη και η λεκάνη της Μεσογείου συμπεριλαμβάνονται στις πλέον ευάλωτες στις κλιματικές αλλαγές περιοχές της Ευρώπης λόγω της υψηλής αύξησης των θερμοκρασιών σε συνδυασμό με την ταυτόχρονη μείωση των βροχοπτώσεων. Στο βαθμό που τα δάση αποτελούν ρυθμιστές του κλίματος, είναι αυτονόητη η σημασία που έχει η προστασία του μεσογειακού δασικού πλούτου για την προσπάθεια αντιμετώπισης αλλά και προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος. Ας μην ξεχνάμε εξάλλου ότι σύντομα η μέλλουσα Μεταρρυθμιστική Συνθήκη θα αναδείξει την καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών σε συγκεκριμένη πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να αποδώσουν καρπούς χρειάζονται ετοιμότητα σε εθνικό επίπεδο, αποτελεσματικότητα ενεργειών, κατάλληλα καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό, υποδομές και νέες τεχνολογίες. Η παρακολούθηση π.χ. των δασών με δορυφόρους ανοίγει νέους δρόμους σε επίπεδο τόσο πρόληψης όσο και αντιμετώπισης των πυρκαϊών. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η πρόσφατη καταστροφή ας σταθεί τουλάχιστον η αφορμή για να αναδειχθεί πέρα από κάθε αμφισβήτηση ότι η προστασία του περιβάλλοντος είναι μια πολύπλευρη και συνεχής διαδικασία που απαιτεί οικολογική συνείδηση, πολιτική βούληση, σύγχρονες και συντονισμένες πολιτικές.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» στις 19 Ιουλίου 2007, σ. Α9.